

Upravljanje istraživačkim podacima u Srbiji

Obrad Vučkovac

Biblioteka Instituta za nuklearne nauke „Vinča“
Univerziteta u Beogradu

„Upravljanje istraživačkim podacima (eng. Research Data Management ili skraćeno - RDM) se odnosi na niz aktivnosti koje istraživači međusobno dogovaraju i usvajaju kako bi na najefikasniji način prikupili i organizovali svoje skupove podataka, kao i da bi ih sačuvali za buduću upotrebu koja može uključiti i deljenje sa drugim istraživačima.“

— Tim Serbia.RDM, *rdm.open.ac.rs*

Zašto je potrebno upravljanje podacima?

Dugoročno čuvanje

- Podaci su zaštićeni tokom i nakon istraživačkog procesa.
- Podaci su spremni za ponovno korišćenje u budućnosti.
- Osim podataka, potrebno je brinuti i o pratećem materijalu: dokumentaciji, metapodacima, softveru, laboratorijskim sveskama itd.

Deljenje

- Razlozi za deljenje: naučna saradnja, verifikacija rezultata, ponavljanje istraživanja, ...
- Podaci se dele među istraživačima i kroz infrastrukture.
- FAIR principi: **F**indable, **A**ccessible, **I**nteroperable, **R**eusable
- FAIR može biti i **FA**l **R**eady

A, Otvoreni podaci?!

- Open Data \leftrightarrow Research Data Management
- „As open as possible, as closed as necessary“
- Prioritet: pravilna interpretacija podataka!

Ko treba da bude uključen u RDM?

- Istraživači
- Bibliotekari
 - Data librarians
- IT sektor
- Nova zanimanja
 - Data managers, data stewards
- istraživačke organizacije / udruženja / univerziteti
- finansijeri istraživanja
- ...

RDM _ u Srbiji

„This Co-creation activity aims at *closing the infrastructure gap* in the uptake of EOSC practices between the EU and the non-EU Western Balkan (WB) countries.

The main objective is *to create a model for local capacity building in Research Data Management (RDM)* that meets the needs of the South Slavic-speaking non-EU WB countries (Serbia, Montenegro, Bosnia and Herzegovina, and the Republic of North Macedonia).“

— iz tehničkog izveštaja *Boosting EOSC readiness: Creating a scalable model for capacity building in RDM*

RDM.open.ac.rs

Serbia.RDM

UVOD ▾ PLAN ▾ ORGANIZACIJA ▾ METAPODACI ▾ OBJAVLJIVANJE ▾ VESTI

Upravljanje istraživačkim podacima (eng. *Research Data Management*) je tema sa kojom se istraživači u Srbiji sve češće sreću - pre svega u okviru projekata koje finansira Evropska komisija, a sada i konkursima [Fonda za nauku Republike Srbije](#). Upravljanje istraživačkim podacima zahteva odgovarajuće resurse, znanja i veštine od istraživača i bibliotekara.

U želji da istraživačima i bibliotekarima pomogne u usvajanju znanja neophodnih za efikasno upravljanje istraživačkim podacima, Serbia.RDM tim Univerziteta u Beogradu realizuje projekat [Boosting EOSC readiness: Creating a scalable model for capacity building in RDM](#), uz podršku [Sekretarijata Evropskog oblaka za otvorenu nauku](#) (eng. European Open Science Cloud, skraćeno EOSC).

Vodič koji je pred vama rezultat je projekta [Boosting EOSC readiness: Creating a scalable model for capacity building in RDM](#). Podeljen je na šest celina:

Uvod 	Plan (DMP) 	Organizacija 	Metapodaci 	Čuvanje 	Objavljivanje
--	---	---	---	--	--

Argos – alat za DMP

- machine actionable (*RDA Common Standards for maDMP*)
- besplatan i *open source*
- preveden na srpski jezik
- DMP obrazac formiran na osnovu Data usage sekcije Fonda za nauku RS

SERDAR data repository

1 do 4 od 4 rezultata Sortirajte ▾

 Katalozi (1)

 Skupovi podataka (3)

 Datoteke (63)

Kategorija kataloga
Odeljenje (1)

Godina objavljivanja
2020 (1)

Status objavljivanja
Radna verzija (3)
Neobjavljeno (3)
Objavljeno (1)

Author Name
Aleksandra Lazić (1)
Danka Purić (1)
Goran Knezević (1)
Iris Zezelj (1)
Kosanović, Biljana (1)

Predmet
Computer and Information Science (2)
Medicine, Health and Life Sciences (2)
Social Sciences (2)
Engineering (1)

Keyword Term
Albania (1)
Armenia (1)
BMI (1)
Body Mass Index (1)
Bosnia and Herzegovina (1)

Deposit Date
2021 (3)

Irrational beliefs and health-related behavior during COVID-19 pandemic Radna verzija Neobjavljeno
23.02.2021.
 Lili Lazarevic; Danka Purić; Goran Knezević; Petar Lukic; Predrag Teovanovic; Zorana Zupan; Iris Zezelj; Aleksandra Lazić; Milica Ninković, 2021, "Irrational beliefs and health-related behavior during COVID-19 pandemic", <https://doi.org/10.5072/FK2/RMY18U>, Root, DRAFT VERSION
This project focuses on predictors of adherence to preventive guidelines and use of pseudoscientific practices during the COVID-19 pandemic. It is a pilot project to a larger proposal entitled Irrational minded as a bridge from psychological dispositions to questionable health b...

Three-channel surface electrogastrogram (EGG) dataset recorded during fasting and post-prandial states in 20 healthy individuals Radna verzija Neobjavljeno
22.02.2021.
 Popović B., Nenad; Miljković, Nadica; Popović B., Mirjana, 2021, 'Three-channel surface electrogastrogram (EGG) dataset recorded during fasting and post-prandial states in 20 healthy individuals', <https://doi.org/10.5072/FK2/M03Z5O>, Root, DRAFT VERSION
This repository contains Electrogastrography signals termed Electrogastrograms (EGG) recorded with surface Ag/AgCl electrodes placed over stomach and pre-processed in 20 healthy individuals (8 Females and 12 Males). The method for EGG recording and pre-processing together with su...

Open Science stakeholders in Albania, Armenia, Bosnia and Herzegovina, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Georgia, Greece, Hungary, Moldova, Montenegro, North Macedonia, Romania, Serbia and Slovenia Radna verzija Neobjavljeno
21.02.2021.
 Kosanović, Biljana; Ševkušić, Milica; Otašević, Vladimir, 2021, "Open Science stakeholders in Albania, Armenia, Bosnia and Herzegovina, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Georgia, Greece, Hungary, Moldova, Montenegro, North Macedonia, Romania, Serbia and Slovenia", <https://doi.org/10.5072/FK2/8IOXHU>, Root, DRAFT VERSION, UNF:6:RWl0nh7EGXu1fKaDv+NWWw== [fileUNF]
The dataset contains tabular information about 1010 stakeholders (968 unique entities) in 15 countries of Southeastern Europe that have been identified as Open Science stakeholders within the framework of the project NI4OS-Europe, funded by the European Commission under the INFRA...

Dataverse Admin Dataverse (Dataverse.org)
12.11.2020.

Ostali rezultati

- Predlog izmena i dopuna nacionalnih i institucionalnih politika
 - Diseminacija i trening – veb-sajt, društvene mreže, konferencije i radionice
- Rezultati su dostupni u Zenodo repozitorijumu:
- Open Research Data in Serbia community
(<https://zenodo.org/communities/ords/>)

Follow up i druge aktivnosti

- Zajednica otvorene nauke Srbije – Open Science Community Serbia
 - <https://oscs.open.ac.rs/>
- „Učimo zajedno“
- DAIS → Core Trust Seal
- repozitorijumi registrovani u re3data.org
- društvene nauke: REPOPSI, Data Centar Srbija (IEN i CESSDA)
- OpenAIRE Working Group

„Open science is a policy priority for the European Commission and the standard method of working under its research and innovation funding programmes as it improves the quality, efficiency and responsiveness of research.“

— the EU's open science policy

Zaključak za kraj

Najveći izazov: usvajanje nove kulture
RDM ne sme postati „administrativni teret“

RDM je prepoznat kao „dobra naučna praksa“

Fond za nauku → *Data usage*

Pitanja?

Hvala na pažnji

Obrad Vučkovac

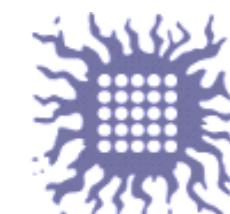
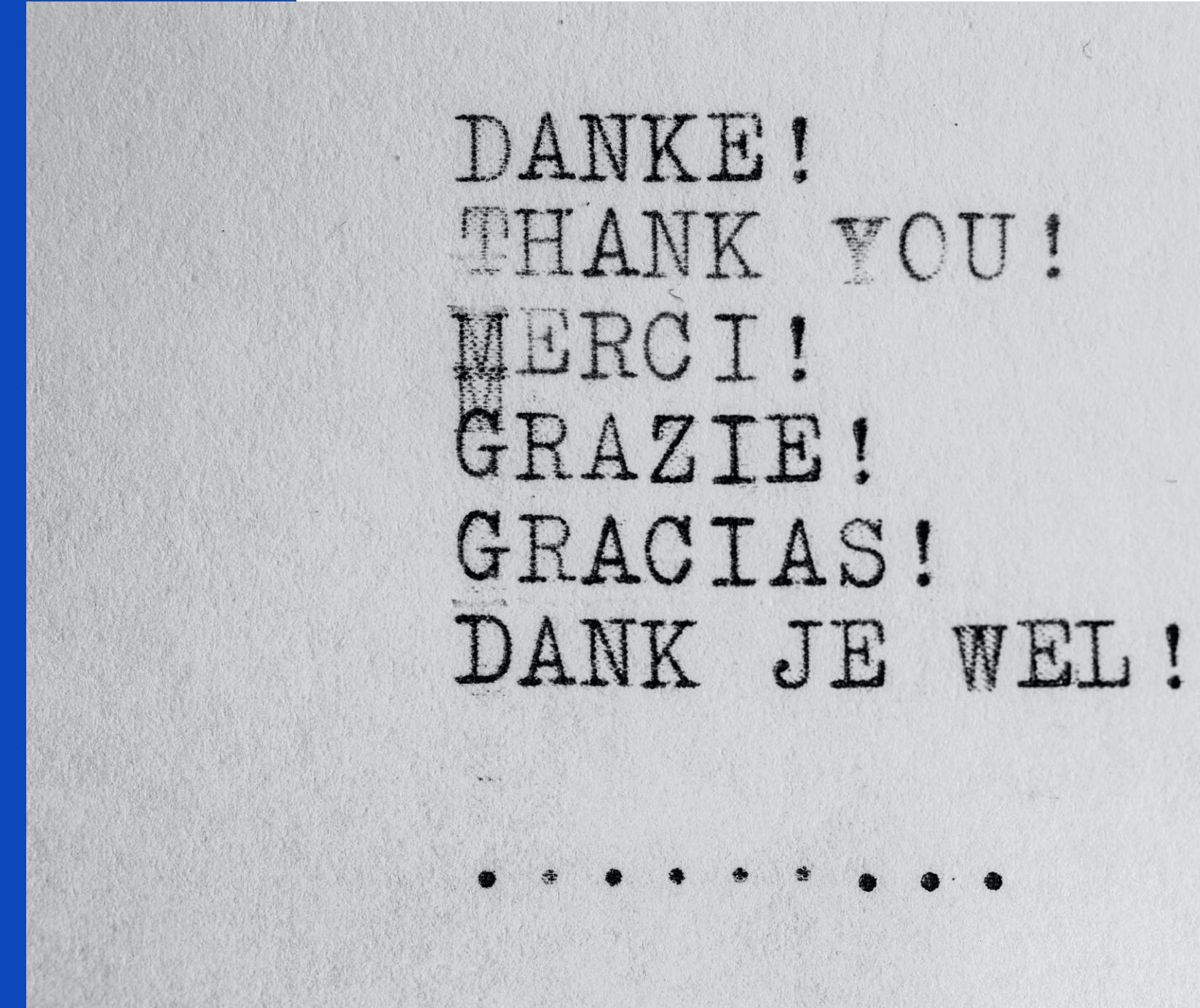
Institut za nuklearne nauke „Vinča“

Institut od nacionalnog značaja za Republiku Srbiju

Univerzitet u Beogradu

■ obrad.vuckovac@vin.bg.ac.rs

■ ORCID: 0000-0001-5616-2680

Institut za nuklearne
nauke Vinča

